

Sygn. akt **IX GC 23/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 21 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant – sekr. sąd. Ewelina Kołodziejczak-Marczak

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2015 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości układowej w C.

przeciwko (...) spółka akcyjna w C.

z udziałem po stronie powodowej interwenienta ubocznego w osobie nadzorcy sądowego: W. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) spółka akcyjna w C. na rzecz powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości układowej w C. kwotę: 7.510.200,20 zł (siedem milionów pięćset dziesięć tysięcy dwieście złotych 20/100) z ustawowymi odsetkami:

- a) od kwoty: 7.014.325,70 zł od dnia 2 stycznia 2013 roku;
- b) od kwoty: 30.750,00 zł od dnia 1 lutego 2014 roku;
- c) od kwoty: 30.750,00 zł od dnia 1 marca 2014 roku;
- d) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 kwietnia 2014 roku;
- e) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 maja 2014 roku;
- f) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 czerwca 2014 roku;
- g) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 lipca 2014 roku;
- h) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 sierpnia 2014 roku;
- i) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 września 2014 roku;
- j) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 października 2014 roku;
- k) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 listopada 2014 roku;
- l) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 grudnia 2014 roku;
- m) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 stycznia 2015 roku;
- n) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 lutego 2015 roku;

o) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 marca 2015 roku;

p) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 kwietnia 2015 roku;

q) od kwoty: 31.026,75 zł od dnia 1 maja 2015 roku;

2. kosztami postępowania obciąża pozwanego i z tego tytułu:

a) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 40.847,00 zł;

b) zasądza od pozwanego na rzecz interwenienta ubocznego w osobie nadzorcy sądowego powoda: W. S. kwotę: 7217,00 zł;

c) nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 70.000,00 zł tytułem nieuiszczonej części opłaty od pozwu.

SSO K. Krzymkowska

IX GC 23/15

UZASADNIENIE

Powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości układowej w C. (wcześniej: syndyk masy upadłości (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w C.), wniósł w dniu 5 grudnia 2014 roku pozew o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka akcyjna w C. kwoty 7.293.012,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i dat wskazanych szczegółowo w pozwie (k. 3) oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 2 października 2012 roku (...) sp. z o.o. zawarła z pozwaną umowę przelewu wierzytelności.

Postanowieniem z dnia 21 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział XI do Spraw Upadłościowych i Naprawczych ogłosić miał upadłość (...) sp. z o.o.

Syndyk, przeprowadzając pierwsze czynności inwentaryzacyjne, odnalazł kopię umowy przelewu wierzytelności wraz z kopią notarialnego poświadczenia odpisów prokurenta P. W. działającego za (...) Sp. z o.o. oraz prokurenta R. K. działającego za pozwaną.

Na mocy (...) sp. z o.o. przeniosła na pozwaną wierzytelności o łącznej wartości 7.014.325,70 złotych (§3 i §1 Umowy), w zamian za co pozwana obowiązała się do zapłaty na rzecz (...) Sp. z o.o. kwoty równej wartości wierzytelności i to w terminie 90 dni od dnia zawarcia umowy (§4 Umowy).

Powód dokonując czynności mających na celu ściągnięcie zobowiązań od dłużników (...) Sp. z o.o. wezwał wyżej wskazanego dłużnika do zapłaty. W odpowiedzi na wezwanie dłużnik poinformował syndyka, iż pozwana przedstawiła dłużnikowi dokument umowy cesji z dnia 2 października 2012 roku, z którego wynika, iż wierzytelność została przeniesiona na pozwaną. Nadto pozwana poinformowała dłużnika, iż wierzytelność przysługująca (...) Sp. z o.o. w stosunku do niego została następnie przeniesiona na mocy umowy z dnia 22 października 2012 roku na (...) Bank (...) w W. (dalej zwaną: Umową cesji II).

Do dnia wniesienia niniejszego pozwu pozwana nie dokonała zapłaty za przeniesienie wierzytelności.

Zgodnie z § 4 ust. 2 Umowy zapłata ceny miała nastąpić na rachunek bankowy (...) Sp. z o.o. w terminie 90 dni od dnia zawarcia Umowy.

W dniu 2 października 2012 roku (...) Sp. z o.o. oraz pozwana zawarły umowę dzierżawy nieruchomości położonych w C. przy ul. (...), dla których Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P. prowadzi księgi wieczyste nr (...), PO 1P/00121403/3 oraz (...) wraz z zabudowaniami, w tym wraz z budynkiem biurowym wraz z wyposażeniem i urządzeniami, halą produkcyjną wraz z wyposażeniem i urządzeniami, budynkami magazynowymi i placem składowym (dalej zwana: Umową dzierżawy).

Paragraf 6 Umowy dzierżawy przewidywał, że pozwana będzie płaciła S. (...) o.o. czynsz dzierżawny w kwocie 25.000,00 złotych netto płatny z dołu do ostatniego dnia każdego miesiąca. Dodatkowo, zgodnie z ust. 4 pozwana zobowiązała się płacić (...) sp. z o.o. 5% rocznego zysku netto uzyskanego z tytułu działalności gospodarczej prowadzonej przez pozwaną w zakresie produkcji materiałów preizolowanych, pomniejszony o zapłacony w ciągu roku czynsz dzierżawny. Ustalono, iż liczony procent zysku będzie płatny do dnia 31 stycznia każdego roku obowiązywania umowy następującego po roku, którego czynsz dotyczy, na podstawie wystawionej przez (...) Sp. z o.o. faktury VAT.

Powód domagał się zapłaty jedynie kwoty podstawowej czynszu bez kwoty obliczanej na podstawie §6 ust. 4 Umowy dzierżawy za okres od stycznia 2014 do września 2014.

Postanowieniem z 12 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt tut. Sądu IX GNc 1448/14 oddalono wniosek powoda o zabezpieczenie.

Powyższe postanowienie zostało jednak zmienione przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu 13 marca 2015 r. w sprawie I Acz 213/15 w ten sposób, że udzielono powodowi zabezpieczenia.

W swojej odpowiedzi na pozew pozwany wniósł w szczególności o oddalenie powództwa w całości.

Po pierwsze pozwany wskazał, że strony zawarły aneks do umowy przelewu wierzytelności, na mocy którego rozliczenia miały nastąpić w sposób inny, niż pierwotnie wskazano w §4 umowy. Strony umówiły się, że pozwana spłacać będzie zobowiązanie wraz z uzyskiwaniem kolejnych należności od dłużników, względem których przejęła wierzytelności. Nadto strony ustaliły, iż pozwany będzie umniejszać swe zobowiązanie, dokonując spłat zobowiązań upadłej spółki.

Spółka pozwana uiścić miała na rzecz upadłej spółki należności co najmniej w kwocie 3.270.328,66 (zaksięgowane na koncie nr 87-01), i to przed ogłoszeniem upadłości. Ponadto, co istotne, z podsumowania rozliczeń między pozwanym a upadłą spółką wynika, że powodowa spółka jest zobowiązana względem pozwanego do zapłaty na jego rzecz 1.884.842 zł.

Zgodnie z wiedzą pozwanego, niektórzy z dłużników, których obejmowała mowa, mieli mieć z upadłą spółką umowy zawierające zapisy o zakazie cesji bez zgody dłużnika, Umowa w zakresie dotyczącym tychże podmiotów byłaby więc nieważna.

Pozwany wniósł, aby powód przedłożył umowy z podmiotami publicznymi. Pozwany wskazał, że w toku upadłości pozwany oraz inne spółki spłacili niemal wszystkie zobowiązania upadłej spółki, w wyniku czego został złożony wniosek o zakończenie postępowania upadłościowego.

Pismem z 13 maja 2015 (k. 299 i n.) powód zmodyfikował żądanie pozwu, w ten sposób, że rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie kwoty 7.510.200,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i dat szczegółowo wskazanych w tym piśmie.

Pismem z 11 czerwca 2015 (k. 377) pełnomocnik powoda poinformował o zmianie opcji prowadzenia upadłości wobec powoda na upadłość układową z pozostawianiem zarządu upadłej spółce, oraz o wypowiedzeniu pełnomocnictwa.

W wyniku wezwania do sprawy przystąpił w charakterze interwenienta ubocznego po stronie powodowej – nadzorca sądowy powoda a w miejsce syndyka wstąpiła sama spółka (...) sp. z o.o. w upadłości układowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Obie strony prowadzą działalność gospodarczą, a ich siedziby znajdują się pod tym samym adresem. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu postanowieniem z 21 stycznia 2014 w sprawie XI GU 137/13 ogłosił upadłość (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości układowej w C. obejmującą likwidację majątku dłużnika.

Postanowieniem z 29 maja 2015 Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w sprawie XI GUp 6/14 zmienił sposób prowadzenia upadłości wobec (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości układowej w C. z upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego na upadłość z możliwością zawarcia układu z wierzycielami, pozostawiając upadłemu sprawowanie zarządu majątkiem wchodzącym w skład masy upadłości oraz odwołał syndyka, a wyznaczył nadzorcę sądowego – W. S..

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r.pr. kserokopia odpisu postanowienia SR Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z 21 stycznia 2014 w sprawie XI GU 137/13 (k. 22 in.), wydruk ogłoszenia w (...) nr (...) poz. 9917-9921 (k. 403), poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r. pr. kserokopia odpisu postanowienia SR Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z 29 maja 2015 w sprawie XI GUp 6/14 (k. 401).

W dniu 2 października 2012 roku powód - jako cedent - oraz pozwany – jako cesjonariusz - zawarli umowę przelewu wierzytelności w formie pisemnej z podpisami urzędowo poświadczonymi.

Zgodnie z umową powód oświadczył, że przysługują mu w stosunku do odbiorców jego produktów i usług wierzytelności wynoszące łącznie na dzień zawarcia tej umowy 7.897.300,60 zł. Szczegółowe zestawienie tych wierzytelności zawierał załącznik nr 1 do umowy będący jej integralną częścią.

Przedmiotem przelewu były wierzytelności o łącznej wartości 7.014.325,70 zł szczegółowo wymienione w załączniku nr 1 do umowy, z wyłączeniem wierzytelności w stosunku do podmiotów określonych w załączniku nr 2 do umowy będącym jej integralną częścią.

Cedent oświadczył, że wierzytelności przysługują mu i nie są obciążone jakimikolwiek prawami osób trzecich, a także oświadczył, że nie zawarł z dłużnikami żadnej umowy lub porozumienia wyłączającego lub ograniczającego prawo przeniesienia wierzytelności, przy czym oświadczenie umowne nie dotyczyło wierzytelności w stosunku do podmiotów wymienionych w załączniku nr 2 stanowiącym integralną część umowy.

Cedent oświadczył, że przenosi na cesjonariusza wierzytelności w całości, określone w załączniku nr 1 z wyłączeniem wierzytelności w stosunku do podmiotów wymienionych w załączniku nr 2 wraz z prawem dochodzenia odsetek, a cesjonariusz oświadczył, że wierzytelności przyjmuje.

Strony postanowiły, że cena sprzedaży wierzytelności wynosić będzie 7.014.325,70 zł, której zapłata nastąpić miała na rachunek bankowy cedenta w terminie 90 dni od dnia zawarcia umowy.

Bezsporne, a nadto dowód – kserokopia umowy przelewu wierzytelności z 2.10.2012 wraz z kserokopia poświadczenia notarialnego podpisów (k. 16-21)

Powód ani jego syndyk nie byli w posiadaniu oryginału umowy przelewu wierzytelności zawartej między stronami 2 października 2012 r.

Syndyk powoda zwracał się do (...) Banku (...) w W. o przekazanie tej umowy, ale jej nie otrzymał.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r.pr. kserokopia pisma syndyka powoda z 1.07.2014 wraz z dowodem nadania (k. 32).

Dnia 2 października 2012 powód – jako wydzierżawiający i pozwany – jako dzierżawca zawarli umowę dzierżawy nieruchomości położonej w C., przy ul. (...), dla których Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu prowadzi księgi wieczyste (...) wraz z zabudowaniami, w tym wraz z budynkiem biurowym wraz z wyposażeniem i urządzeniami, budynkami magazynowymi i placem składowym.

Wydzierżawiający oddał Dzierżawcy do używania i do pobierania pożytków, a Dzierżawca przejął do używania i pobierania pożytków Nieruchomość wraz z wyposażeniem i urządzeniami.

Dzierżawca zobowiązał się płacić wydzierżawiającemu czynsz dzierżawny w kwocie 25.000 zł netto miesięcznie. Do kwoty tej miał być doliczany podatek VAT.

Dzierżawca dodatkowo miał zapłacić wydzierżawiającemu 5% rocznego zysku netto uzyskanego z tytułu działalności gospodarczej prowadzonej przez dzierżawcę w zakresie produkcji materiałów preizolowanych pomniejszony o zapłacony w trakcie roku czynsz dzierżawy. Czynsz miał być płatny do 31 stycznia każdego roku obowiązywania umowy, następującego po roku, którego dotyczy czynsz.

Wysokość czynszu dzierżawy podlegała waloryzacji o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za poprzedni rok ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Waloryzacja następowała w miesiącu marcu w każdym roku obowiązywania umowy, przy czym pierwsza waloryzacja nastąpiła 1 marca 2014 r. Podstawą waloryzacji czynszu o wskaźnik GUS, będzie wysokość czynszu obowiązująca w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym nastąpi waloryzacji. Zmiany wysokości czynszu, następują w momencie nadejścia określonego w nim terminu i nie wymagają dokonania przez strony zmiany umowy w formie aneksów.

Umowa została zawarta na czas oznaczony – 10 lat i weszła w życie w dniu jej zawarcia.

Wydzierżawiającemu przysługiwało prawo rozwiązania niniejszej umowy z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia w przypadku zaległości w zapłacie przez dzierżawcę czynszu dzierżawy za co najmniej trzy pełne miesiące, przy czym rozwiązanie umowy może nastąpić po wcześniejszym wezwaniu dzierżawcy do zapłaty zaległego czynszu wyznaczeniu terminu jego zapłaty.

Bezsporne, a nadto dowód – kserokopia umowy dzierżawy z 2.10.2012 wraz załącznikami i poświadczeniami notarialnymi (k. 34 -47).

3 października 2012 r. powód – jako wydzierżawiający reprezentowany przez prezesa zarządu D. M., oraz pozwany – jako dzierżawca reprezentowany przez prokurenta R. K., zawarli aneks do umowy dzierżawy nieruchomości z 2 października 2012 w którym zgodnie wskazali, że dzierżawca dokona w terminie do 31 grudnia 2013 spłaty części zobowiązań wydzierżawiającego, w wyniku czego dzierżawcy przysługiwać będzie wierzytelność względem wydzierżawiającego. Strony ustaliły, że czynsz dzierżawny uiszczony zostanie przez dzierżawcę przez potrącenie wzajemnych wierzytelności wydzierżawiającego i dzierżawcy, to jest przez potrącenie wierzytelności dzierżawcy wobec wydzierżawiającego z tytułu zwrotu na rzecz dzierżawcy zapłaconych przez niego kwot tytułem spłaty zobowiązań dokonanej do 31 grudnia 2013, z czynszem dzierżawnym należnym wydzierżawiającemu na podstawie umowy. Strony oświadczyły, że potrącenie nastąpi 31 grudnia 2013 do wysokości łącznej kwoty zapłaconej przez dzierżawcę na poczet spłaty zobowiązań wydzierżawiającego do tej daty.

Dowód – aneks z 3 października 2012 do umowy dzierżawy nieruchomości z 2 października 2012 (k. 433).

15 października powód - jako cedent reprezentowany przez prezesa zarządu D. M., oraz pozwany – jako cesjonariusz reprezentowany przez prokurenta R. K., zawarli aneks do umowy przelewu wierzytelności z 2 października 2012 r., w którym zmieniły §4 ust. 2 umowy w ten sposób, że zapłata ceny następować będzie po wyegzekwowaniu wierzytelności objętych przelewem od dłużników, w terminie 14 dni od otrzymania należności. Jednocześnie strony zgodnie oświadczyły, że płatność ceny następować będzie również w drodze potrącenia wzajemnych wierzytelności Cedenta i Cesjonariusza, tj. przez potrącenie wierzytelności Cesjonariusza wobec Cedenta z tytułu uregulowanych

przez Cesjonariusza w okresie do 31 grudnia 2013 r. zobowiązań obciążających Cedenta wobec jego wierzycieli, w szczególności w zakresie kredytów, pożyczek i poręczeń, z wierzytelnością Cedenta o zapłatę ceny z umowy przelewu wierzytelności.

Dowód – aneks z 15.10.2012 do umowy przelewu wierzytelności z 2.10.2012 (k. 436).

4 stycznia 2013 r. powód – jako wydzierżawiający reprezentowany przez prezesa zarządu D. M., oraz pozwany – jako dzierżawca reprezentowany przez prokurenta R. K., zawarli aneks do umowy dzierżawy nieruchomości z 2 października 2012 w którym zgodnie wskazali, że postanawiają zmienić §6 ust. 3 umowy nadając mu następującą treść:

czynsz będzie płatny z dołu do ostatniego dnia każdego miesiąca na rachunek bankowy wydzierżawiającego wskazany na fakturze VAT, przy czym czynsz za 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 i 2018 r. zostanie zapłacony przez dzierżawcę do 31 grudnia 2013 r. przez potrącenie wzajemnych wierzytelności wydzierżawiającego i dzierżawcy, z tytułu zwrotu na rzecz dzierżawcy zapłaconych przez dzierżawcę kwot tytułem spłaty kredytów wydzierżawiającego zaciągniętych w (...) Banku (...) w W. z czynszem dzierżawnym należnym na podstawie umowy. Strony oświadczyły, że potrącenie, o którym mowa w zdaniu poprzednim nastąpi 31 grudnia 2013 do wysokości łącznej kwoty zapłaconej przez dzierżawcę na poczet spłaty kredytów wydzierżawiającego do tej daty, bez składania przez strony dodatkowych oświadczeń woli.

Dowód – aneks nr (...) z 4.01.2013 do umowy dzierżawy nieruchomości z 2.10.2012 (k. 437).

Pismem z 17 lipca 2014 syndyk wydzierżawiającego (powoda) złożył pozwanemu oświadczenie o wypowiedzeniu umowy dzierżawy z 2.10.2012 r. w związku z zaległością zapłaty czynszu przez dzierżawcę (pозwanego) za okres powyżej trzech miesięcy i bezskutecznym upływem wyznaczonego terminu zapłaty zaległego czynszu.

Postanowieniem z 18 września 2014 r. w sprawie XI Gup 6/14 sędzia – sędzia komisarz uchylił powyższą czynność syndyka.

Bezsporne, a nadto dowód – kserokopia pisma syndyka z 17.07.2014 wraz z (...) (k. 52 – 55), poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r.pr. kserokopia postanowienia SR Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z 18.09. (...) w sprawie XI GUP 6/14 (k. 143).

Pozwany w pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P., Wydział X Gospodarczy, przeciwko Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe (...) Sp. z o.o. w P. o zapłatę kwoty 28506,85 zł z odsetkami i kosztami powoływał się na umowę cesji wierzytelności z 2 października 2012 zawartą z powodem.

Dowód – kserokopia pozwu z 24.12.2012 r. (k. 140 i n.).

Pozwany od dnia ogłoszenia upadłości powoda ściągnął od dłużników przejętych umową przelewu wierzytelności co najmniej kwotę 4.095.094,98 zł i kontynuował te czynności w toku niniejszego procesu. Część dłużników pomimo zawartej umowy cesji przelewała swoje wierzytelności do swojego dotychczasowego wierzyciela – tj. powoda. Powód przekazywał te wierzytelności obecnemu wierzycielowi tych dłużników – tj. pozwanej.

Dowód – zestawienie transakcji upadłego z pozwanym (k. 332), wyciągi bankowe upadłej spółki (k. 340-351), księgi rachunkowe upadłego nr rej. (...) z 2012 r. oraz 27 z 2013 (k. 331 i 333). , apelacja pozwanego z 10.03.2015 w sprawie SR Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu o sygn. V Ns 1439/14 (k. 360 i n.).

W związku z wykonywaniem umowy dzierżawy z 2.10.2012 powód wystawił pozwanemu następujące faktury, za które domaga się zapłaty w niniejszym postępowaniu:

a. faktury VAT nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 roku,

b. faktury VAT nr (...) z dnia 24 lutego 2014 roku,

- c. faktury VAT nr (...) z dnia 25 marca 2014 roku
- d. faktury VAT nr (...) z dnia 14 kwietnia 2014 roku,
- e. faktury VAT nr (...) z dnia 12 maja 2014 roku,
- f. faktury VAT nr (...) z dnia 2 czerwca 2014 roku,
- g. faktury VAT nr (...) z dnia 02 lipca 2014 roku,
- h. faktury VAT nr (...) z dnia 06 sierpnia 2014 roku,
- i. faktury VAT nr (...) z dnia 05 września 2014 roku,
- j. faktury VAT nr (...) z dnia 10 października 2014 roku,
- k. faktury VAT nr (...) z dnia 07 listopada 2014 roku,
- l. faktury VAT nr (...) z dnia 02 grudnia 2014 roku,
- m. faktury VAT nr (...) z dnia 14 stycznia 2015 roku,
- n. faktury VAT nr (...) z dnia 03 lutego 2015 roku,
- o. faktury VAT nr (...) z dnia 02 marca 2015 roku,
- p. faktury VAT nr (...) z dnia 09 kwietnia 2015 roku

Pozwany wszystkie powyższe faktury zaksięgował .

Przyznane (k. 423), a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r.pr. kserokopia ww. faktur VAT wraz z dowodami nadania i (...) (k. 60 -78 i 306-327).

Pozwany spłacił część zobowiązań strony powodowej w toku postępowania upadłościowego toczącego się wobec powoda. Do dnia wniesienia pozwu w niniejszej sprawie pozwany nie dokonał zapłaty ceny, określonej w §4 ust. 1 umowy cesji z 2 października 2012 za przeniesienie wierzytelności, ani nie uiścił należności czynszowych z umowy dzierżawy.

Bezsporne.

Dokonując ustaleń stanu faktycznego Sąd miał na uwadze, że każda ze stron obowiązana jest do złożenia zgodnych z prawdą wyjaśnień odnośnie okoliczności sprawy i oświadczeń co do twierdzeń strony przeciwnej dotyczących okoliczności faktycznych (art. 3 k.p.c. i 210 § 2 k.p.c.), przy czym ogólnikowe zaprzeczenie wszystkim twierdzeniom strony przeciwnej nie czyni zadość temu obowiązkowi (por. uchwała pełnego składu (...) z 15.0.1974 r., sygn. akt KW 2/74, publ. w OSNC 1974/12/203).

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy określić okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, a następnie dokonać szczegółowej analizy twierdzeń każdej ze stron odnośnie tych okoliczności.

Oceniając materiał dowodowy, Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty urzędowe (wyciągi z KRS oraz poświadczony kserokopie orzeczeń sądowych), które stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.).

Dokumenty prywatne (m. in. kserokopie umów dzierżawy i cesji, pism procesowych oraz 3 aneksy przedłożone w oryginałach przez pozwanego) korzystały z domniemania określonego w art. 245 k.p.c.

Strony nie kwestionowały ich prawdziwości, ani tego, że zawarte w nich oświadczenia osób, które je podpisały od nich nie pochodzą, a Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Strona powodowa kwestionowała aneksy do umowy dzierżawy (por. k. 303), w zakresie w jakim poświadczają one nieprawdę co do daty ich sporządzenia. Zdaniem powoda zostały sporządzone i przedłożone jedynie na potrzeby niniejszego procesu.

Sąd postanowił rozstrzygać tę okoliczność na podstawie pozostałego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Po pierwsze powód, będący profesjonalnym uczestnikiem obrotu gospodarczego (wówczas – syndyk, obecnie sama spółka kapitałowa wspierana przez nadzorcę sądowego), dodatkowo reprezentowany w toku całego procesu przez zawodowego pełnomocnika wskazał, że żąda przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego grafologa, podczas gdy dziedziną naukową, z której mogłaby być przeprowadzona opinia to kryminalistyczne badanie pisma ręcznego (zob. M. Calkiewicz, Kryminalistyczne badania patologicznego pisma ręcznego, Warszawa 2009). Grafologia to zaś dziedzina psychologii pozwalająca na określanie osobowości człowieka na podstawie badania jego pisma. Nie ma ona zatem nic wspólnego z ustalaniem daty sporządzenia dokumenty przedłożonego w sądzie.

Po wtóre, trudno przyjmować, że nawet na podstawie opinii biegłego z dziedziny badania pisma ręcznego zostanie ustalona faktyczna data sporządzenia dokumentu, jako data dzienna – inna niż widniejąca na tych dwu aneksach. Wszak jak sama nazwa tej dziedziny kryminalistyki wskazuje, jest to badanie pisma ręcznego, a nie badania dokumentów pod względem tego w jakiej dacie zostały sporządzone. Sąd stoi na stanowisku, że niemożliwe byłoby ustalenie daty dziennej sporządzenia tych aneksów jedynie na podstawie badania ich oryginałów przez jakiegokolwiek biegłego.

Inną sprawą, czy ustalanie tej daty byłoby możliwe poprzez dowody z osobowych źródeł dowodowych, jak choćby świadków tych czynności czy ówczesnego umocowanego przedstawiciela powoda, które dowody nie były wnioskowane przez powoda.

Generalnie jednak, niezależnie od powyższych rozważań, wobec oceny bezskuteczności powyższych oświadczeń w stosunku do roszczeń dochodzonych w niniejszym postępowaniu, badanie czasu postania tych dokumentów nie było istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd pominął - w myśl przepisu art. 302 § 1 k.p.c. – dowód z przesłuchania stron, albowiem przedstawiciel strony pozwanej nie stawiał się na rozprawę 16 grudnia 2015 r. i nie usprawiedliwił skutecznie swojego niestawiennictwa (por. k. 447-448). Strona powodowa nie wносиła zaś o jej przesłuchanie.

Zauważyć bowiem trzeba, że D. M. został wezwany na niniejszą rozprawę już 1 października 2015. Zawodowy pełnomocnik pozwanego nie podał, kiedy zaś ww. otrzymał wezwanie na przesłuchanie do Komisariatu Policji w C., ale sądząc po dacie jego wystawienia (9.12.2015 – k. 447) było to za pewne dużo później. Miał on zatem realną możliwość usprawiedliwienia swojego niestawiennictwa na Policji wezwaniem do tutejszego Sądu celem złożenia zeznań, zwłaszcza gdy z jego zeznań miały wynikać istotne informacje. Z uwagi na godziny rozpoczęcia obu czynności, D. M. mógł wnioskować o przesunięcie na późniejszą godzinę rozpoczęcia czynności w KP w C..

Brak jest informacji o konsekwencjach niestawiennictwa, a sąd gospodarczy nie ma tych wiadomości z urzędu. Przede wszystkim, mimo oświadczenia przez pełnomocnika pozwanego, że jest on w stanie w terminie późniejszym dostarczyć oryginał wezwania – mimo upływu 5 dni od zamknięcia rozprawy do ogłoszenia wyroku – nie przedstawiono stosownego wezwania w oryginale. Natomiast odroczenie rozprawy, celem jego przesłuchania na kolejnym terminie, mogłoby doprowadzić do zarzutu strony powodowej o przewlekłość postępowania.

Sąd pominął – na podstawie przepisu art. 217 § 2 k.p.c. - dowód z załączników do umowy przelewu wierzytelności, albowiem mimo zobowiązania się zawodowego pełnomocnika pozwanego do przedłożenia tych dowodów prywatnych,

nigdy to nie nastąpiło. Pełnomocnik pozwanego uchybił terminom wyznaczonym przez Sąd, ale także wskazywanych jako właściwe przez samego siebie (por. k. 432). Nawet do odległej o kilka miesięcy rozprawy adwokat pozwanego nie przedstawił powoływanych przez siebie w odpowiedzi na pozew dowodów (zob. k. 448v), których – co pokazało postępowanie dowodowe – nie sposób było uzyskać z innych źródeł niż pozwany (zob. 32). Taka postawa pozwanego i jego pełnomocnika świadczy jednoznacznie o naruszeniu dobrych obyczajów procesowych wynikających z art. 3 k.p.c. przez brak należytej staranności w toku postępowania i nie mogła się spotkać z aprobatą Sądu.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, albowiem wskazywane przez pełnomocnika pozwanego jako podstawa do opracowania przez biegłego – wydruki z programów księgowych – nie były dla Sądu wiarygodne i wystarczające. Nadto w ocenie sądu opinia biegłego w niniejszej sprawie byłaby zbędna dla rozstrzygnięcia istotnych okoliczności sprawy.

Wskazując na podstawy oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego wskazać należy, iż zgodnie z art. 278 § 1 k.p.c. sąd może wezwać biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Oznacza to, że celem przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego nie jest ustalanie faktów mających znaczenie w sprawie, lecz udzielenie sądowi wyjaśnień w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych. Do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 roku, V CSK 254/14, www.sn.pl).

Trudno bowiem przypuszczać, że jedynie na podstawie tych wydruków (bez pominiętych dowodów z załączników do umowy cesji) biegły byłby w stanie prawidłowość rozliczeń stron. Nie można też zakwestionować dokonanych przez powoda rozliczeń, jeśli brak jest w sprawie oświadczeń o potrąceniu wzajemnych wierzytelności (o czym będzie jeszcze dalej szerzej mowa).

Sąd oddalił wniosek pozwanego o zobowiązanie powoda do przedłożenia umów łączących powoda ze spółkami należącymi do władzy publicznej, albowiem nie był on przydatny dla rozstrzygnięcia sprawy. Skoro pozwany nie wykazał jakich umów dotyczyła umowa cesji (nie przedstawił do załączników do niej), to nie było potrzeby przeprowadzenia dowodów z umów, które nie musiały wszak być wyłączone z przelewu umową cesji z 2.10.2012.

Sąd oddalił wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania upadłościowego jak w piśmie procesowym pozwanego z 8 lipca 2015 z następujących względów. Okoliczność, że dokonano decyzją Wójta Gminy C. zmiany zobowiązanego do zapłaty podatku od nieruchomości wynikała z przepisów publicznoprawnych i została już uprzednio wykazana przez powoda w niekwestionowany – tj. wydrukiem faxu od tego organu z 8.05.2015 (k. 358). Poza tym rację trzeba przyznać powodowi, że pozwana nie przedłożyła żadnych dowodów, z których wynikałby jakiegokolwiek związek spłat na rzecz (...)BANKu z powodem. Gdyby nawet przyjąć, że rzeczywiście pozwana dokonywała spłat na rzecz tego podmiotu zobowiązań prywatno-prawnych, to nie zwalnia to jej samo przez się z obowiązku zapłaty ceny sprzedaży wierzytelności jak w umowie z 2.10.2012.

Sąd zważył co następuje:

W rozpoznawanej sprawie powód dochodził swoich roszczeń na podstawie zawartych z pozwanym umów: cesji wierzytelności oraz dzierżawy.

Jak wyżej wskazano, zarówno fakt zawarcia umów, jak i ich treść pozostawała między stronami bezsporna. Spór obejmował treść aneksów do tych umów.

Pozwany nie kwestionował również, że pomieszczenia będące przedmiotem umów dzierżawy zostały mu faktycznie wydane. Powód kwestionował przedłożone przez pozwanego aneksy do umów.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zawartej umowy dzierżawy Sąd uznał, że powód należycie wykazał, że wykonał umowy dzierżawy, czego zresztą pozwany w ogóle nie kwestionował.

Zgodnie z art. 693 § 1 k.c. przez umowę dzierżawy wydzierżawiający zobowiązuje się oddać dzierżawcy rzecz do używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a dzierżawca zobowiązuje się płacić wydzierżawiającemu umówiony czynsz.

Paragraf 2 wskazanego artykułu stanowi, że czynsz może być zastrzeżony w pieniądzech lub świadczeniach innego rodzaju.

W przedmiotowej sprawie okoliczności wywiązania się przez powoda z jego obowiązków umownych nie były kwestionowane. Umowa dzierżawy w myśl art. 487 § 2 k.c. jest bezsprzecznie umową wzajemną. Opisane wyżej oddanie przez powoda pomieszczeń do używania i pobierania pożytków jest odpowiednikiem świadczeń pozwanego. Świadczenie pozwanego z kolei polega na dokonaniu zapłaty powodowi czynszu dzierżawnego za dzierżawione pomieszczenia.

Pozwany nie kwestionował wysokości naliczanego przez powoda czynszu. Powód wykazał, że stawki czynszu przyjęte przez strony w umowie dzierżawy w okresie objętym żądaniem pozwu wynosiły kwoty wskazane na comiesięcznych fakturach wystawianych pozwanemu.

Na powyższe zwrócił słusznie uwagę Sąd Apelacyjny, który rozpoznając zażalenie powoda na postanowienie o odmowie udzielenia zabezpieczenia wskazał, że naliczanie czynszu przez powoda przez cały wskazany przez niego okres nie może budzić zastrzeżeń, także w świetle załączonego do materiału dowodowego niniejszej sprawy postanowienia sędziego komisarza o uchyleniu czynności syndyka polegającej na wypowiedzeniu umowy dzierżawy (zob. k. 278).

Postępowanie dowodowe i postawa pozwanego doprowadziła do jednoznacznego wniosku, że pozwany zaksięgował wszystkie faktury VAT wystawione mu przez powoda z tytułu czynszu dzierżawnego za sporny okres oraz zgłosił je jako podstawa do odliczenia tego podatku we właściwym urzędzie skarbowym.

Pozwany podniósł w stosunku do obu umów zawartych z powodem (tj. cesji i dzierżawy), że umowy te w wersji zmienionej aneksami zakładały spłatę części zobowiązań pozwanego wobec powoda poprzez potrącenie wzajemnych.

Zgodnie z art. 6 k.c. to na pozwanym ciążył obowiązek wykazania, że nie jest już zobowiązany względem powoda. Jak wskazano już wyżej, okoliczności wzajemnych kompensat pozwany nie mógł wykazać dowodem z opinii biegłego, gdyż winien on sam przedstawić okoliczności powstania należności wobec powoda i dokonywania kompensat oraz dokumenty, na podstawie których podnosi twierdzenia o tych okolicznościach. Mając taką podstawę Sąd mógłby ocenić, czy do kompensat faktycznie doszło, i to bez konieczności powoływania biegłego sądowego.

Zwrócić trzeba również uwagę na treść przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego. Powód w swoim piśmie procesowym zasadnie wskazywał, że zgodnie z art. 107 ust. 2 ustawy z 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (p.u.n.) pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu za czas dłuższy niż trzy miesiące, a czynszu dzierżawy za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc w obu przypadkach od dnia ogłoszenia upadłości, jak również rozporządzenie tym czynszem, nie zwalnia najemcy lub dzierżawcy zapłaty czynszu do masy upadłości.

Przy czym nie może ująć uwadze, że upadłość powoda obejmująca likwidację jego majątku została ogłoszona przez Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. postanowieniem z 21 stycznia 2014. Natomiast postanowieniem z 29 maja 2015 Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. w sprawie XI GUp 6/14 zmienił sposób prowadzenia upadłości powoda z upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego na upadłość z możliwością zawarcia układu z wierzycielami. Oznacza to, że w myśl przepisu art. 117 p.u.n. – skutki prawne ogłoszenia upadłości oraz czynności określonych w oddziale tej ustawy S. ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego, w którym to znajduje się wyżej cytowany przepis art. 107 ust. 2 p.u.n., pozostają w mocy. Za zgodą stron mogą być jednak uchylone.

W niniejszej sprawie takiej zgody stron nie sposób się doszukiwać. W niniejszej sytuacji, w której powodowi pozostawiono zarząd własny, to on jest uprawniony do wyrażenia zgody, o której mowa w przepisie art. 117 zd. II p.u.n. (por. P. Zimmerman, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2015, s. 267). Trudno nawet przypuszczać, że powód taką zgodę kiedykolwiek wyraził, skoro powołuje się na wspomniane przepisy żądając zapłaty czynszu od pozwanego. Pozwany zaś nie przejawiał żadnej inicjatywy dowodowej w tym zakresie.

W doktrynie, jak słusznie podaje powód, przez rozporządzenie czynszem dzierżawy w znaczeniu art. 107 ust. 2 p.u.n. rozumie się wszelkie czynności wskutek których wdzierżawiający straciłby możliwość domagania się czynszu od dzierżawcy. Należy to więc nie tylko cesja wierzytelności, lecz także potrącenie (S. Gurgul, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2013, s. 280). Rację ma zatem powód, że wcześniejsze – tj. wynikające z aneksów przedłożonych przez pozwanego – ustalenia stron nie zwalniały ani nie zwalniają nadal z obowiązku uiszczenia na rzecz pozwanego (ale już nie masy upadłości) czynszu za okres stycznia 2014 do kwietnia 2015. Okres ten, jak również czas za który był naprzód uiszczony czynsz przez pozwanego – tj. lata 2013 – 2018 (por. k. 437), to okresy zdecydowanie przekraczające sześć miesięcy, licząc w obu przypadkach od dnia ogłoszenia upadłości. Powód ma zatem usprawiedliwione roszczenie wobec pozwanego o zapłatę czynszu dzierżawnego za sporny okres, choćby tylko z powyższych przyczyn.

Zarzut potrącenia również okazał się pozbawiony podstaw. Należało przede wszystkim zauważyć, że pozwany nie przedstawił o jakie dokładnie (tj. określone kwotowo i z jakiego tytułu) wzajemne wierzytelności strony miały w dniu 31 grudnia 2013 r., co uprawniałoby pozwanego do uznania, że wskutek potrącenia nie jest on już dłużnikiem powoda. Zwrócenia uwagi wymaga choćby sama część wstępna § 2 aneksu z 3.10.2012 do umowy dzierżawy, w której strony przewidziały podawany przez pozwanego sposób spłaty jedynie części zobowiązań powoda. Nie wiadomo o jaką dokładnie część stroną chodziło. Pozwany nie wykazał, jakie kwoty miałby zapłacić do 31 grudnia 2013 r. na rzecz spłaty zobowiązań powoda i pod jakim tytułem. Pozwany na te okoliczności powołał następujące dowody: aneksy do umowy, zestawienie zapisów kont, dowód z opinii biegłego, postanowienie sądu upadłościowego (nie podano żadnych danych identyfikujących konkretne postanowienie – przyp. Sądu), przesłuchanie D. M.. Abstrahując od tego, że część z tych dowodów nie została przeprowadzona w toku sprawy jedynie z przyczyn leżących wyłącznie po stronie pozwanego, to wskazania wymaga, że enigmatyczne zestawienia zapisów kont nie przyczyniły się do wykazania tych okoliczności. Dokumenty te nawet nie zostały podpisane i zaakceptowane przez księgową pozwanego. Obrazują one jedynie stan kont pozwanego, a nie mają takiej mocy dowodowej jak choćby dowody z przelewów na rachunki bankowe. Nie zweryfikował ich też biegły.

Zgodnie z art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.).

Sąd zważył, żeby oświadczenie o potrąceniu wywoływało skutki prawne, musi ono być jednoznaczne i wymaga wyraźnego wskazania wysokości wierzytelności przedstawianej do potrącenia. Przyjmuje się zatem, że niewątpliwym warunkiem skuteczności oświadczenia o potrąceniu składanego drugiej stronie, jeżeli chodzi o wzajemną wierzytelność potrącającego, jest jej skonkretyzowanie pod względem rodzajowym, terminowym i wartościowym, w tym dokładne określenie kwoty pieniężnej w jakiej ta wierzytelność się wyraża (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 04 lutego 2000 roku, II CKN 730/98, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1970 roku, II CR 377/70, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1968 roku, II PR 202/68, LEX nr 6353, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 roku, II CKN 551/98, OSNC 2000/5/89).

Zatem oświadczenie pozwanego, jakoby potrącał on bliżej nieokreśloną wierzytelność z tytułu uregulowanych przez pozwanego zobowiązań obciążających powoda wobec jego wierzycieli nie mogło zostać uznane za skuteczne potrącenie, a w konsekwencji nie mogło doprowadzić do oddalenia powództwa nawet w części.

To samo się tyczy zawartej między stronami umowy cesji. Pozwany nie mógł uchylić się od zapłaty wynagrodzenia jedynie ze względu przedstawionego w oryginalnym aneksie z 15 października 2012 do umowy przelewu wierzytelności z 2 października.

Sporne w sprawie było czy pozwany jest co do zasady i wysokości nadal dłużnikiem powoda z tytułu tych umowy cesji – tj. czy zobowiązany jest jeszcze do zapłaty ceny sprzedaży tych przeniesionych wierzytelności. Jak wskazał słusznie Sąd Apelacyjny w swoim postanowieniu z 13 marca 2015 r. (I Acz 213/15, k. 276-279) powód przedłożył kserokopię umowy cesji z 2 października 2012 r. wraz z kserokopią notarialnego poświadczenia podpisów osób, które umowę tę zawarły w imieniu stron. Przede wszystkim zaś w toku sprawy ujawniono, że pozwany egzekwuje w kilku postępowaniach (zwłaszcza wobec (...) Sp. z o.o.) wierzytelności, powołując się na ich przelanie.

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

W realiach niniejszej sprawy wierzycielem w rozumieniu niniejszego przepisu z umów cedowanych umową z 2 października 2012, natomiast osobą trzecią – pozwany.

Pozwany nie podważał *causae* przelewów dokonanych w oparciu o powyższą umowę. Jak można przypuszczać powód, wobec braku środków na spłatę bieżących zobowiązań, przeniósł na pozwanego wierzytelności, które mu przysługiwały wobec kontrahentów. Mamy zatem do czynienia z podstawową kausą – *causa solvendi*.

Trudno uznać także, że przedmiotowe umowy przelewu nie zawierają istotnych postanowień – wszak w przedmiotowych umowach przelewu znaleźć można wymienienie wierzytelności, wierzyciela (powód), dłużnika (w załącznikach do umowy) oraz zobowiązań stron.

Pozwany nie powoływał się na zaistnienie żadnego z wyjątków dopuszczalności cesji. Natomiast przelew wynagrodzenia z tytułu wykonania umowy o dostawę materiałów budowlanych, którymi bezspornie były umowy z dłużnikami powoda, nie zakazują szczególne normy prawne.

Nie była taka cesja również - zdaniem Sądu - spreczna z właściwością zobowiązania (por. Z. Radwański, A. Olejniczak, *Zobowiązania – część ogólna*, Warszawa 2006, s. 358).

Przede wszystkim zaś strona pozwana nie wykazała, że doszło uprzednio do stosownego zastrzeżeniem (*pactum de non cedendo*) co do niedopuszczalności cesji. Pozwany, na którym zgodnie z ogólnymi zasadami rozkładu ciężaru dowodu w procesie cywilnym wynikającymi z art. 6 k.c. i art. 232 zd. I k.p.c., spoczywał obowiązek wykazania swoich zarzutów, nie sprostał temu. Pozwany nie przedstawił nawet odpisu, ksero- czy fotokopii załączników do umowy cesji stron. A to on przecież powoływał się na zakazy cedowania wynikające z umów powoda z kontrahentami z sektora publicznego. Pozwany nie wykazał, które umowy z którymi kontrahentami były przez strony brane pod uwagę (załącznik nr 1 do umowy cesji), a które nie (załącznik nr 2). Nie zostało również przez pozwanego wykazane twierdzenie, że spłacił zobowiązania powoda, a część z podawanych zobowiązań nie było w ogóle zobowiązaniami powoda.

W świetle postanowień umowy z 2 października 2012 Sąd nie ma wątpliwości, że ustalony pierwotnie na 90 dni od zawarcia oraz wskazany jako ostateczny termin rozliczenia stron 31 grudnia 2013 r. minął w dniu wydania wyroku. Do tej daty pozwany powinien uiścić na rzecz powoda umówioną cenę za nabycie przedmiotowych wierzytelności, czego jednak nie uczynił. Zapis aneksu do umowy przelewu wierzytelności z dnia 15.10.2012 roku (k. 436) w zakresie § 2 odmiennie regulującego kwestie rozliczeń stron sąd uznał za niedopuszczalne uregulowanie nie wywołujące skutków prawnych. Należy mieć bowiem na uwadze, że zawarta przez strony umowa przelewu wierzytelności, zgodnie z art. 487 § 2 kc, jest umową wzajemną, tj. obie strony zobowiązały się w taki sposób, że świadczenie jednej strony jest odpowiednikiem świadczenia drugiej strony. Świadczeniem powoda na rzecz pozwanego było skuteczne przeniesienie na rzecz pozwanego przelanych wierzytelności. Powód z chwilą zawarcia umowy przestał być wierzycielem, gdyż w jego miejsce skutecznie wstąpił pozwany. Powód więc spełnił w całości i skutecznie swoje świadczenie niepieniężne. Świadczeniem wzajemnych pozwanego jest obowiązek zapłaty ceny za nabycie przedmiotowych wierzytelności.

Zgodnie z art. 488 § 1 kc świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych powinny być spełnione jednocześnie, chyba, że z umowy, ustawy, orzeczenia sądu lub z orzeczenia innego organu wynika, że jedna ze stron zobowiązana jest do wcześniejszego świadczenia. W niniejszej sprawie strony umówiły się pierwotnie, że pozwany spełni świadczenie w terminie 90 dni od zawarcia umowy. Taki zapis jest jak najbardziej prawidłowy i skuteczny. Chodzi bowiem o to, że spełnienie świadczenia przez każdą ze stron musi być w takim wypadku pewne i może być jedynie uzależnione od nadejścia umówionego terminu. W aneksie z dnia 15.10.2012 roku strony wprowadziły zapis, że spełnienie świadczenia wzajemnego przez pozwanego następować będzie po wyegzekwowaniu wierzytelności objętych przelewem od dłużników, w terminie 14 dni od otrzymania należności. Strony wprowadziły więc do umowy warunek w rozumieniu art. 89 kc, tj. uzależniły spełnienie świadczenia wzajemnego przez pozwanego od spełnienia się warunku przyszłego i niepewnego. Nie wiadomo bowiem kiedy i czy w ogóle pozwany zdoła wyegzekwować należności z przelanych wierzytelności. W ocenie sądu wprowadzenie do umowy wzajemnej, w której świadczenie niepieniężne jednej ze stron zostało już dawno spełnione i to bezwarunkowo, zapisu zawierającego warunek przyszły i niepewny spełnienia wzajemnego świadczenia przez drugą ze stron, jest sprzeczne z naturą tego stosunku (art. 353¹ kc), a w konsekwencji bezskuteczne. Tym samym, w ocenie sądu, aktualny dla wzajemnych rozliczeń stron umowy przelewu wierzytelności pozostaje zapis wprowadzający termin spełnienia świadczenia pieniężnego przez pozwanego na rzecz powoda na 90 dni od dnia zawarcia umowy. W tym wypadku był to dzień 31 grudnia 2012 roku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Pozwany bezsprzecznie od dni następujących po terminach płatności wskazanych w poszczególnych fakturach jak również od dnia 2.01.2013 roku (91 dzień od zawarcia umowy przelewu wierzytelności) opóźniał się ze spełnieniem świadczeń pieniężnych względem powoda. Sąd zasądził odsetki ustawowe od zaległych odsetek, zarówno tych objętych pierwotnym żądaniem pozwu, jak i tych skapitalizowanych przez powoda w toku procesu, od dni, w których powód wniósł pisma obejmujące żądanie zapłaty odsetek od odsetek, a to zgodnie z art. 482 § 1 k.c. Na podstawie wskazanego przepisu od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.

W związku z tym, że pozwany przegrał spór w całości winien zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu, na które składają się: uiszczona opłata sądowa od pozwu w kwocie 30000 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7.200 zł wynikające z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity - Dz.U. z 2013 r., poz. 490), a także opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Do tych kosztów należy jeszcze doliczyć koszty opłaty do zażalenia na postanowienie o zabezpieczeniu w kwocie 30 zł (k. 174) oraz koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w stawce 3600 zł, wynikającej w §12 ust. 2 pkt 2 w zw. z §6 pkt 7 ww. rozporządzenia.

Na podstawie art. 107 zd. III k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. przyznał zwrot kosztów zastępstwa procesowego za interwenienta ubocznego w stawce wynikającej z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity - Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

Sąd nakazał ściągnąć pokryte tymczasowo ze środków Skarbu Państwa koszty nieuiszczonej części opłaty od pozwu w kwocie 70000 zł. Powód uiszczył wpis w kwocie 30000 zł (k. 160), albowiem w pozostałej części został prawomocnie zwolniony z opłaty sądowej od pozwu. Zgodnie z przepisem art. 113 ust. 1 Ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach

sądowych w sprawach cywilnych – kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnik, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Cała opłata w tej sprawie – w myśl przepisu art. 13 ust. 1 ww. ustawy – winna wynosić 100000 zł. W związku z tym, że to pozwany przegrał sprawę w całości, jest on obowiązany, w myśl przepisów art. 2 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ww. ustawy, do pokrycia tych kosztów.

SSO Katarzyna Krzymkowska